

ELS TRESORS DE LA VAL D'ARAN

Un recorrido por el patrimonio y la realidad cultural del territorio occitano y de la población de Bossòst

| PÁG.18-19

op
ión

- ✓ SIMEÓ MIQUEL
- ✓ RAMON MORELL
- ✓ PEP TORT
- ✓ MARTA CANALES

| P.8-9

EL REPORTAJE

La huelga de la Canadenca, el conflicto que cambió el mundo obrero

| P.16-17

LA REVISTA

XI Semanal

La **M**añana

www.lamanyana.cat

DIRECTOR:
FRANCESC GUILLAUMET

DOMINGO 15

AGOSTO DE 2021

AÑO: LXXXIII · NÚM: 28.539 · Precio: 2,50€

El pico de la ola de calor deja temperaturas de 43 grados en el Pallars Jussà

Sant Romà d'Abella y Tremp registran las máximas más altas

PÁGS.
14 y 15

Los termómetros superaron los 40 grados en gran parte de Lleida

FOTO: Albert Lijarcio (ACN) / Un grupo de jóvenes que llegó ayer al Càmping de la Vall d'Àger para pasar unos días de vacaciones

El turismo activo de Àger pierde cientos de reservas por el cierre del Montsec

Las empresas de turismo activo de Àger se han visto obligadas cancelar cientos de reservas debido al cierre de los accesos del Montsec y la limitación de las actividades debido a la activación del Pla Alfa 3 por el elevado riesgo de incendio. Ni vuelos en parapente ni excursiones en kayak durante un fin de semana que consideran como el más álgido del verano en cuanto a turistas y piden mecanismos para poder seguir abiertas en situaciones como la actual.

Argimon alerta que el ritmo de vacunación baja en franjas más jóvenes

El conseller de Salut, Josep Maria Argimon, alertó de una ralentización en la vacunación de las franjas de 40 a 49 y de 30 a 34 años y aseguró que hay que vacunar casi al 100% de la población para poder dejar atrás la pandemia.

TEMA DEL DIA | PÁG.3-6

La Generalitat apuesta por la viñeta y pide la titularidad de la AP-2

El vicepresidente del Govern y conseller de Polítiques Digitals i Territori, Jordi Puigneró, reclamó al Ejecutivo central el traspaso de la AP-2 y el resto de autopistas que acaban su concesión el 31 de agosto para poder aplicar el sistema de viñeta.

LLEIDA | PÁG.21

Piqué se baja el sueldo para inscribir a Manaj, Memphis y Eric

El FC Barcelona pudo inscribir ayer a Memphis Depay, Eric García y Rey Manaj en la Liga gracias a que Gerard Piqué ha accedido a rebajarse el sueldo de forma significativa.

DEPORTES | PÁG.29

Sant Romà d'Abella arriba fins als 43,1 graus en el dia àlgid de l'onada de calor

L'estació meteorològica de la població del Jussà registra la temperatura més alta de Catalunya

L'onada de calor va arribar ahir al seu punt àlgid a gran part de Catalunya. A la tarda alguns termòmetres van rondar els 43 graus i fins i tot els van superar. És el cas de l'estació meteorològica de Sant Romà d'Abella, on es va registrar la temperatura més alta del país amb 43,1 graus.

Barcelona
ACN

Temperatures similars van marcar els termòmetres de Tremp (43,0), Organyà (42,7), la Pobla de Segur (41,8), Solsona (41,7), Seròs (41,4), Lladurs (41,3) o Tàrraga (41,2). El Servei Meteorològic de Catalunya (Meteocat) va destacar a través de les xarxes socials que al migdia l'estació de radiosondatge de Barcelona, que permet analitzar l'atmosfera, va mesurar 27,6 graus a 850 hPa, una xifra rècord en aquest nivell de referència (uns 1.500 m d'altitud) al llarg dels 23 anys de dades.

FOTO: T. Alcántara / Un ciutadà es refresca en una font a Lleida

La temperatura va ser especialment alta a muntanya, amb valors propers als rècords històrics. A Espot, a 2.519 metres, es van registrar 21,2 graus; al Montsec d'Ares, a 1.572 metres, 30,9 graus i al Parc Natural dels Ports, a 1.055 metres, 37,1 graus de tem-

peratura. Aquest és el quart dia de l'onada de calor, després d'un dijous amb els primers rècords i un divendres en què la temperatura es va frenar lleugerament. El dia va començar amb mínimes tropicals a una gran part del país. El Servei Meteorològic de Cata-

lunya va activar l'avís de màxim nivell de perill per calor en 35 comarques catalanes.

El Govern va decidir ampliar a partir d'ahir en 53 municipis més el nivell 3 del Pla Alfa, que fins ara estava actiu a 280 poblacions de Catalunya. Concretament, el 35% dels municipis catalans (un total de 333) estaran en alerta màxima. Després de tres dies d'un dels episodis amb més risc d'incendi forestal des de l'any 2003, la previsió indicava que ahir s'incrementaria encara més les temperatures que, combinades amb l'entrada de vent, augmentarien les zones amb un perill molt alt o extrem d'incendi forestal. Els Agents Rurals van tancar els accessos al Paratge Natural de l'Albera i del massís del Montgrí, que es van afegir als cinc espais naturals protegits des de dimecres. Es tracta del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat, la Serra del Montsec, els espais naturals protegits de la Baronia de Rialb, la Serra de Montsant i el Montmell.

Un incendi crema matèria orgànica a l'abocador de Fígols de Tremp

FOTO: LM / Incendi de matolls prop del Barris Nord

Catorze dotacions terrestres i dos helicòpters dels Bombers van treballar ahir en un incendi a l'abocador de Fígols de Tremp que es va declarar a les tres de la tarda. El foc va quedar ràpidament confinat a l'interior del recinte. Tot i que va baixar molt la intensitat del foc al llarg de la tarda i el vespre, al tancament d'aquesta edició els Bombers continuaven treballant per apagar la pila de matèria orgànica d'uns 500 metres de llarg. D'altra banda, un incendi en un solar abandonat entre l'avinguda Prat de la Riba i el carrer Alfarràs, prop del Barris Nord, a la ciutat de Lleida, va calcinar uns 280 m2 de matolls. La ràpida actuació dels serveis d'emergència van evitar que el foc afectés a vehicles i habitatges. A més, a la matinada d'ahir van cremar 15 metres quadrats de canyes a les Borges Blanques i 10 m2 de vegetació a Arbeca.

Uns 200 cotxes van al pantà de Sant Ponç tot i estar barrat el pas als vehicles

Uns 200 conductors van haver de fer mitja volta, ahir al matí, al pantà de Sant Ponç (Solsonès), tancat al pas dels vehicles per l'elevat risc d'incendi. Tot i que el tancament havia estat comunicat, alguns vehicles sí van desplaçar però es van trobar amb els accessos barrats pel cos dels Agents Rurals. "Se'ls ha informat que no podien accedir a la zona i han hagut de girar cap a casa", va explicar l'alcalde de Clariana de Cardener, Albert Bajona, tot insistint en el fet que "estem en nivell 3 del pla Alfa i la gent hau-

FOTO: CC Solsonès / Accessos al pantà de Sant Ponç, tancat als cotxes

ria de ser conscient de les restriccions". També el batlle d'Olius, Antoni Márquez, creu que davant "l'excepcionalitat del moment", ara més que mai la ciutadania "s'hauria d'informar i no sortir a l'aventura".

Els accessos en vehicle motoritzat al pantà de Sant Ponç es van tancar dijous. No obstant això, divendres alguns conductors, amb la voluntat d'accedir-hi de totes formes, aparcaven els vehicles en els camins de l'entorn.

FOTO: Agents Rurals / Els agents van refrescar la mascota al pantà

Els Agents Rurals rescaten un gos tancat dins un cotxe

Els Agents Rurals van trobar a Cellers un gos tancat en mal estat per la calor en un vehicle. Van fer obrir el cotxe i van

refrescar l'animal. No s'han de deixar les mascotes dins els vehicles, ja que poden morir en menys d'una hora per la calor.

Antonio Megías Gil
@amegias59

La vaga que va canviar la

El conflicte laboral de La Canadenca, iniciat a Camarasa, va assolir fites com la jornada de 8 hores i increments salarials

El Museu de la Noguera acull fins al 26 d'agost l'exposició 'La vaga de la Canadenca (1919-2019)', creada pel Departament de Treball el 2019 per celebrar el centenari de la històrica mobilització obrera liderada per la CNT.

La mostra, que estava al Museu d'Història de Catalunya, va passar a ser itinerant i després de passar per altres poblacions com Lleida, ara està a Balaguer, on es pot conèixer aquest moment transcendent –en un context marcat per una pandèmia i pel final de la I Guerra Mundial– que va assolir moltes millores per les condicions de vida dels treballadors, entre elles la jornada laboral de vuit hores, increments salarials, reconeixement legal de la capacitat de negociació dels sindicats o la fi dels escorcolls que els feien abans d'entrar a treballar i que, a més, té un indubtable protagonisme lleidatà, tant en el seu origen com en el seu final.

La historiadora i comissària de l'exposició, Dolors Domingo, explica a LA MAÑANA que, adaptant-se a l'espai de l'equipament de Balaguer "hem fet una cronologia de la vaga i una introducció parlant del teixit associatiu de l'època a Catalunya i de La Canadenca", com era coneguda l'empresa Barcelona Traction, Light and Power Company, fundada per l'enginyer Fred Stark Pearson i que era "una multinacional americana que va arribar al Prepirineu per construir preses i produir energia hidroelèctrica".

Habitualment es pensa que el conflicte va començar a Barcelona el febrer de 1919, però va ser a la Central Hidroelèctrica de Camarasa uns mesos abans. Els obrers que l'estaven construint, com la gran majoria d'altres sectors, patien unes condicions de vida molt dures, "que ja s'havien viscut en la construcció del Canal de Seròs el 1912 o a Tremp", però l'espurna va esclatar defini-

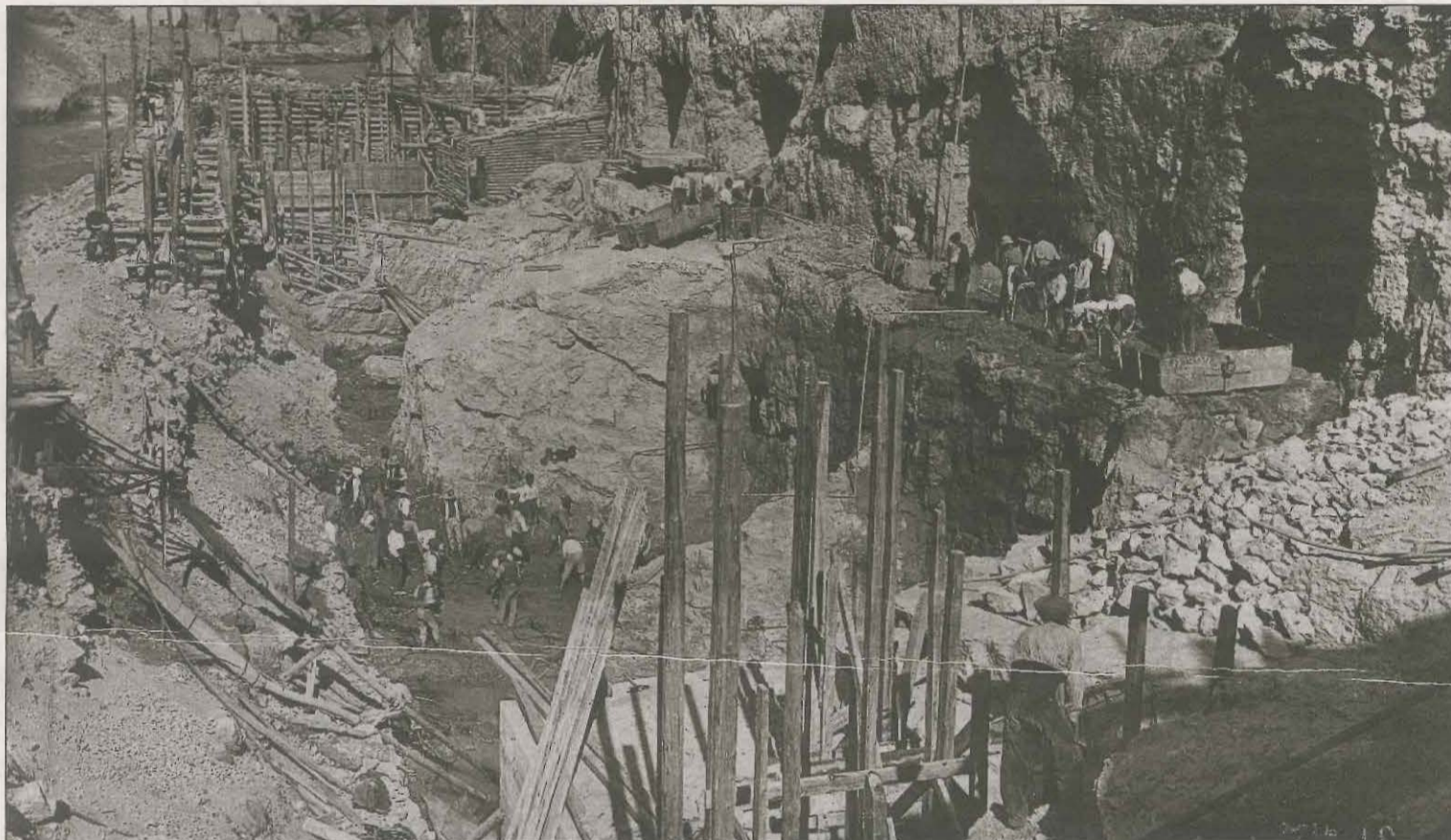

FOTO: Fons Endesa / Imatge de la construcció de la Central Hidroelèctrica de Camarasa, on es va fer la primera vaga l'1 de desembre de 1918

tivament a Camarasa l'1 de desembre de 1918, "quan l'empresa vol escorcollar els obrers, aquests s'oposen i decideixen iniciar la vaga", també amb altres reivindicacions com l'augment dels sous. "A Camarasa, on ja havien pujat sindicalistes a fer mítings, com un de Jaume Aragó al Cafè Nou, va tenir èxit perquè la CNT ja tenia molta força, sobretot després del Congrés de Sants de 1918, quan la confederació anarcosindicalista canvia la seva organització i és més eficient a l'hora de manifestar-se i ja es parlava molt d'una situació en què amb els recursos d'aquí els beneficiats eren estrangers", afegeix Dolors.

Malgrat la reacció dels poders –"la CNT denuncia a la premsa quatre dies després que el governador de Lleida ha enviat 300 parelles de la guàrdia Civil"– la vaga durarà fins al 14 de gener de 1919, gràcies sobretot a la rapidesa amb què es va organitzar

● pasa a la pág. siguiente →

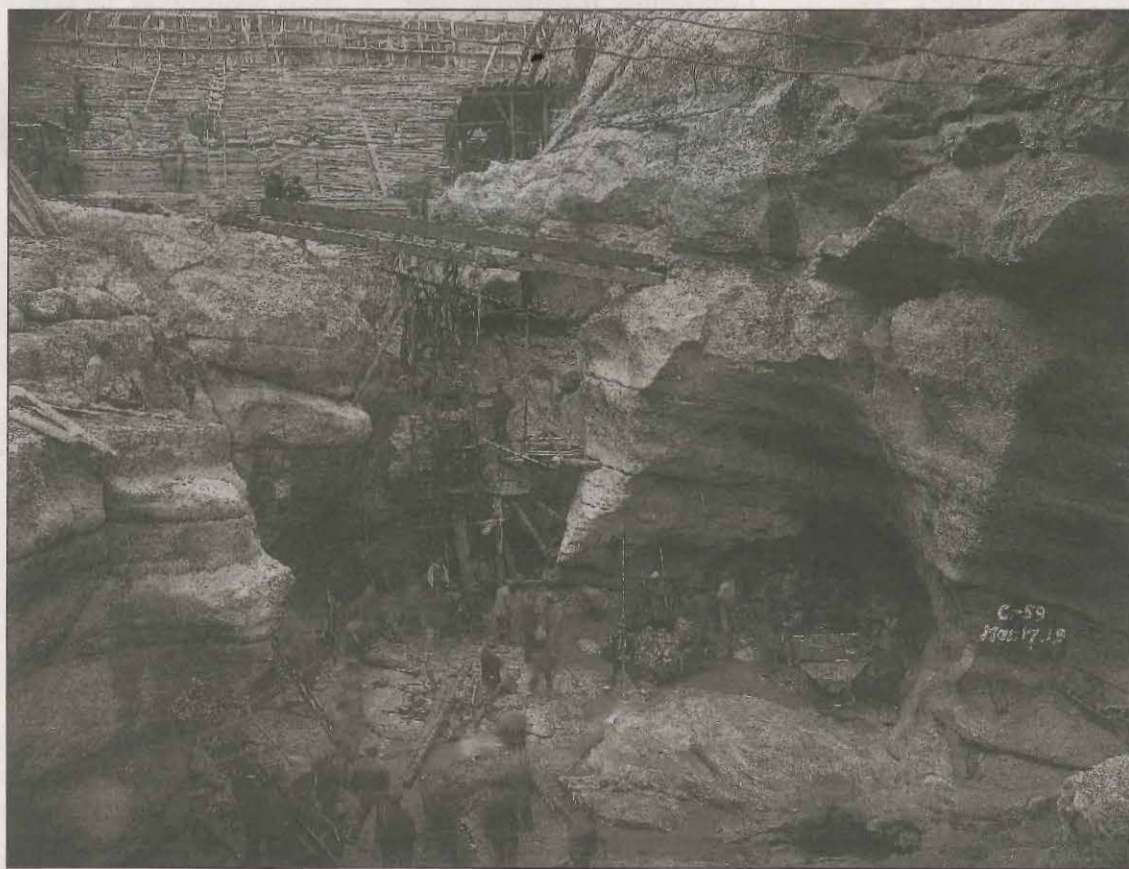

FOTO: Fons Endesa / Després de Camarasa, el conflicte es va estendre per esclatar definitivament a Barcelona

Unes condicions de treball molt dures amb sous ridículs i jornades de més de 10 hores

En la imatge es veuen alguns dels barracons en què vivien la gran majoria dels treballadors de les centrals hidroelèctriques, en unes condicions molt dolentes que s'afegien a les de la feina i uns sous baixos. Foto: Fons Endesa.

història del món obrer

← viene de la pág. anterior •

la solidaritat per permetre la subsistència dels vaguistes. Aprofitant l'embranchida, el conflicte es va anar estenent i les reivindicacions es van anar ampliant. Primer va arribar a Lleida, on només va durar dos o tres dies, perquè "les forces d'ordre estaven molt a prop". A Barcelona, organitzat en un sindicat únic, el moviment ja és massiu i el 21 de febrer es declara la vaga a tot el sector i a les empreses participades per La Canadenca (Catalana de Gas, Ferrocarril de Sarrià a Barcelona i Societat General d'Aigües) i més tard s'incorporen altres com el ferroviari. La repressió no es va fer esperar; el capità general de la ciutat, Milans del Bosch, "va declarar l'estat de guerra i va començar la persecució que va acabar amb moltíssims sindicalistes empresonats", recorda Dolors.

Cap al març, la situació comença a ser insostenible i comencen les negociacions, amb totes les reivindicacions, entre elles l'alliberament dels presos, que finalment s'aconsegueixen. Així i tot, hi havia alguns militants que no estaven disposats a tornar a la feina i no es va acceptar desconvocar la vaga fins al famós míting de l'històric líder anarcosindicalista lleidatà Salvador Seguí, el Noi del Sucre, a la plaça de les Arenes. "Els va dir que si no donaven suport als delegats, mai més tindrien credibilitat".

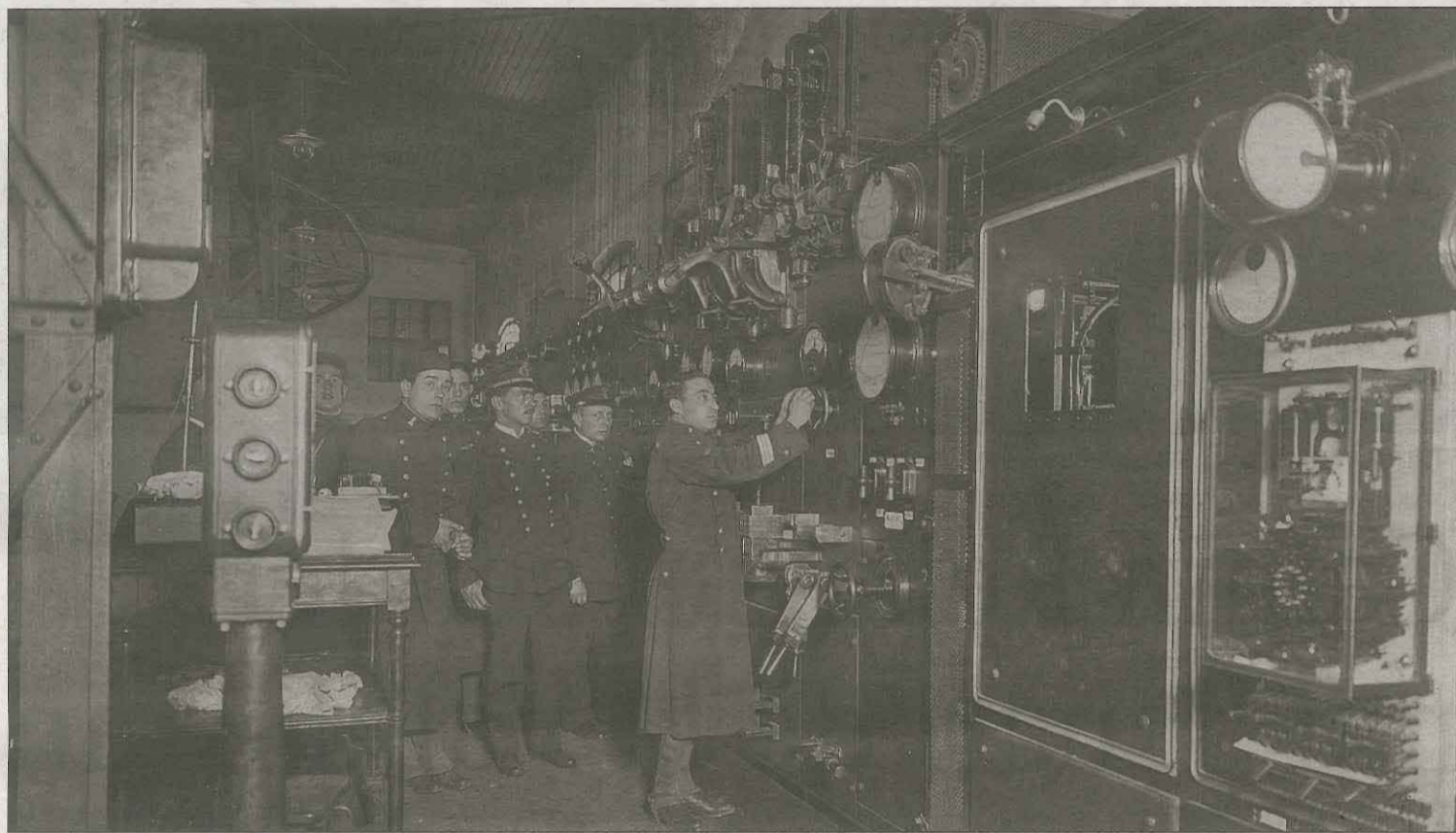

FOTO: Arxlu Nacional de Catalunya / Alguns dels militars que es van desplaçar a les centrals hidroelèctriques intentar fer-les funcionar

El govern espanyol va intentar sense gaire èxit substituir els treballadors amb tropes de l'exèrcit

El conflicte va arribar a paralar el 70% de la indústria local de Barcelona, el gran centre productor de Catalunya, i va fer que "es quedés sense llum, a les fosques", explica Dolors Domingo,

afegint que "era un sector clau, que afecta molt", sobretot quan es van afegir altres sectors com el del gas o el de l'aigua. Aquesta manca de treballadors per produir electricitat va fer que el

govern espanyol liderat pel comte de Romanones —que havia ascendit al poder— just pocs dies després de l'esclat del conflicte a Camarasa— mobilitzés l'exèrcit, enviant tropes tant a les centrals

de Barcelona com a les lleidatanes, que havien estat confiscades i nacionalitzades. L'èxit, però, no va ser gaire, i es va haver d'esperar a la resolució de la vaga per tornar al ritme normal.

Crítica a la societat capitalista a través de les vinyetes d'humor gràfic

Un altre dels recursos que es van utilitzar en el conflicte laboral, que s'afegia a la clàssica lluita entre el capitalisme i l'anarquisme i el comunisme, va ser l'humor gràfic, amb vinyetes com aquestes; una en la que es pot veure l'enginyer Pearson embolcallant Montserrat amb fils elèctrics per endur-se-la o una en què es representa un ric sense escrúpols.

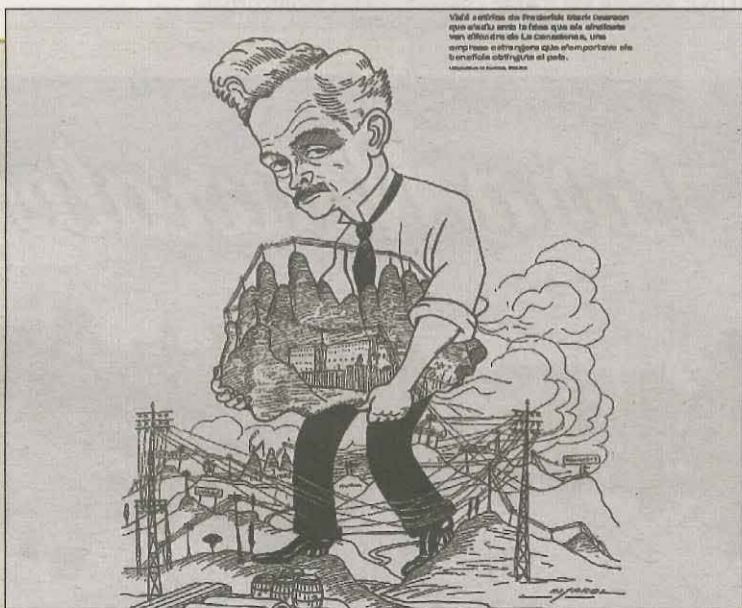

FOTO: Fons Endesa / Vinyeta amb l'enginyer Pearson com a protagonista

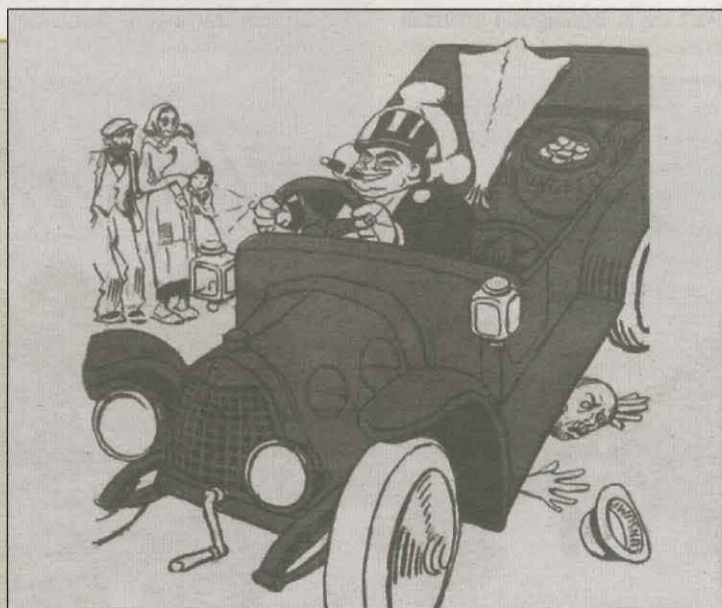

FOTO: Fons Endesa / Un altre dibuix amb la crítica social de l'època

Catalunya demana el traspàs de l'AP-2 per implementar el nou sistema de la vinyeta

La concessió del tram de l'autopista que va de Saragossa al Vendrell finalitza aquest 31 d'agost

El vicepresident del Govern i conseller de Polítiques Digitals i Territori de la Generalitat, Jordi Puigneró, reclama a l'Executiu central el traspàs de totes les competències en matèria de carreteres a Catalunya per implementar, quan acabin les concessions encara en vigor, el sistema de vinyeta.

Barcelona
EFE

Puigneró va assenyalar que el Govern català aposta pel model de vinyeta, una mena de tarifa plana per poder circular, però va dir que "no seria raonable" que aquest sistema s'apliqués només en les vies gestionades per la Generalitat i no en les que té competències l'Estat.

Per això, va demanar "el traspàs de totes les vies de l'Estat a Catalunya per poder implementar un sistema homogeni de vinyeta, que faria possible una solució integral per a totes les carreteres". El vicepresident català i home fort de JxCat en el Govern es va expressar així a pocs dies que el 31 d'agost finalitzin les concessions de cinc trams de vies ràpides que passen per Catalunya. Tres d'ells pertanyen a vies de titularitat estatal, dos a l'AP-7 (en-

FOTO: Salvador Miret (ACN) / Un camió circula pel peatge a l'AP-2 al terme municipal de l'Albi

tre Tarragona i la Jonquera i entre Montmeló i el Papiol) i un a l'AP-2 (entre Saragossa i el Vendrell).

I uns altres dos trams corresponen a la C-32 (entre Montgat i Palafròl) i la C-33 (entre Barcelona i Granollers), vies la competència de les quals pertany a la Generalitat de Catalunya.

"Nosaltres hem posat sobre la taula el projecte de l'eurovinyeta, una proposta que l'Estat mai no ha comprat ni s'ha mostrat d'acord amb ella. Però el temps apressa i si ells no prenen una decisió, és molt senzill, que ens traspassin les carreteres a la Generalitat, com en el País Basc", va

insistir. A més, Puigneró va avisar que "el gran repte" una vegada deixi d'haver-hi peatges serà com mantenir en bon estat les carreteres. No "ens podem permetre el luxe d'un manteniment mínim i defectuós, perquè aniria contra la seguretat viària", va alertar el vicepresident català.

Tres ferits en un xoc entre una autocaravana i una moto

FOTO: LM / Hi va haver dos quilòmetres de retencions

Tres persones van resultar ahir ferides de caràcter menys greu en un accident de trànsit entre una autocaravana i una motocicleta a la C-13, al punt quilomètric 85,5, al terme municipal de Talarn. L'avís es va donar a les 12.17 hores i al lloc dels fets es van desplaçar dotacions dels Bombers de la Generalitat, una patrulla dels Mossos d'Esquadra i dues unitats del Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM). Els ferits van ser atesos *in situ* i posteriorment trasllatats a l'Hospital Comarcal del Pallars, a Tremp. L'accident va provocar dos quilòmetres de retencions en els dos sentits.

Accident de dos vehicles a Almenar i a Vallfogona de Balaguer

Una persona va resultar ferida ahir després de xocar amb el seu vehicle contra un mur al carrer dels Saulons de Vallfogona de Balaguer. D'altra banda, hi va haver un accident d'un vehicle que es va produir ahir a la tarda al camí de Bolós d'Almenar. El ferit va ser atès en el lloc dels fets. També es va produir un accident a la C-14, a Coll de Nargó, amb un ferit lleu.

Nou
SEAT Arona
Per 14.800 €.

Subjecte a finançament.

Automotor y Servicios
Av. Barcelona, 19 | Lleida | Tel. 973 944 444
Av. Europa, 15 | Pol. Ind. Golparc
Golmés | Tel. 973 600 493
Av. Cervera, 16 | Tàrraga | Tel. 973 500 910
automotoryservicios.seat

5 ANYS
GARANTIA MANTENIMENT

*Consumible combinat de 3,5 a 4,1 l/100 km (GNCI) de 5,2 a 6,6 l/100 km. Emissions ponderades de CO₂ de 101 a 150 g/km (ciclisme). IVA, transport, impost de matriculació, aportació general de mercat, concessionari i Volkswagen Financial Services inclòs en el preu. Oferta vàlida fins al 31/08/2021 per a clients particulars que finançin mitjançant Volkswagen Bank GmbH S.E. segons les condicions contractuals un capital mínim d'11.500 €, amb una permanència mínima del finançament de 48 mesos. Campanya incompatible amb altres ofertes financeres. Paquet Confiança SEAT inclòs en el preu si es finança la compra amb Volkswagen Bank GmbH S.E. (vegeu les condicions contractuals). Els serveis inclòs són els següents: 5 anys de manteniment SEAT Service o 80.000 km (el que ocorri abans) i extensió de garantia durant 3 anys addicionals als 2 anys de garantia del fabricant o 100.000 km (el que ocorri abans).